

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum
19 april 2023

Kenmerk
DGA-DAD / 27002368

Kopie aan

Bijlage(n)
3

nota

Afschrift aan Kamer van antwoordbrief Animal Rights en Partij vd Dieren Den Bosch en antwoordbrief Proefdiervrij

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

Animal Rights en Partij voor de Dieren Den Bosch, hebben op 16 januari jl. een brief gestuurd aan de volgende bewindspersonen van LNV, OCW en de vaste Kamercommissie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De laatste heeft om een afschrift van uw antwoord op deze brief gevraagd. Daarnaast heeft Proefdiervrij op 22 februari jl. een brief aan u gestuurd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd deze drie brieven te ondertekenen.

Kernpunten

Kamerbrief

- In het afschrift aan de kamer geeft u aan dat bij een specifieke groep dierproeven de wettelijke kaders mogelijk ruimte bieden om deze op termijn uit te faseren. U geeft aan deze mogelijkheid nader te onderzoeken op haalbaarheid.

Antwoordbrief Animal Rights & Partij voor de Dieren Den Bosch

- In uw reactie op de brief van Animal Rights & Partij voor de Dieren Den Bosch nodigt u ze uit voor een gesprek op ambtelijk niveau, zoals ook toegezegd tijdens de in ontvangst name van de petitie.
- Animal Rights heeft samen met Partij voor de Dieren Den Bosch een brandbrief/petitie aangeboden over de recent verleende proefdiervergunning aan Charles River Laboratories (CRL) in Den Bosch, voor het gebruik van 650.000 dieren in 5 jaar in 'het regulatoire veld' (veiligheids- en giftigheidstesten voor mens, dier en milieu) met het verzoek deze vergunning in te trekken.

- Vergunningverlening is een zeer grondig en gedegen traject. Omwille van deskundigheid en onafhankelijkheid is dit traject gedelegeerd aan een zelfstandig bestuursorgaan: Centrale Commissie Dierproeven (CCD).
- De veiligheids- en giftigheidstesten voor medicijnen, chemicaliën en andere stoffen zijn Europees afgestemd en wettelijk voorgeschreven om veiligheid voor mensen, dieren en milieu te waarborgen. CRL doet wettelijk voorgeschreven dierproeven voor de Europese markt en Nederland is onderdeel van deze vrije markt.
- De Kamer heeft duidelijk de wens uitgesproken om het aantal dieren in dierproeven te laten afnemen. U en uw voorgangers hebben die ambitie ook.
- De ambitie van afname staat op gespannen voet met wettelijk vereiste testen. Er zijn ook andere onderzoeksvelden (o.a. natuurbeheer, agro en veterinaire) waarvoor dierproeven noodzakelijk zijn en waarvoor geen alternatieven beschikbaar zijn. In april staat een afspraak gepland met u en de voorzitter van de CCD o.a. om over deze spanning te praten.

Antwoordbrief Proefdiervrij

- Proefdiervrij vindt dat er in het regeerakkoord geen aandacht is voor proefdieren of proefdiervrije innovatie. Zij is daarom een petitie gestart en heeft ruim 20.000 reacties bij de Nederlandse bevolking opgehaald.
- Proefdiervrij pleit voor een realistisch budget voor proefdiervrije innovaties: niet 1 miljoen euro, maar 5 miljoen euro.
- Proefdiervrij bestaat sinds 1897 en werkt sindsdien aan het terugdringen van het aantal proefdieren. Ze werkt nauw samen met wetenschap, bedrijfsleven en overheid en is als partner bij het programma Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI) betrokken.
- Bijdragen aan proefdiervrije innovaties zijn niet altijd als zodanig identificeerbaar. In uw brief gaat u in op twee voorbeelden. Het betreft hier gehonoreerde Nationale groeifonds initiatieven, waar proefdiervrije innovaties onderdeel van uitmaken (ONCODE-PACT en RegMedXB).
- Een derde groeifonds aanvraag is volledig gericht op proefdiervrije innovaties. Deze is nog in de beoordelingsfase en het besluit daarover wordt voor de zomer verwacht.
- Daarnaast besteedt LNV voor het dierproevenbeleid en alternatieven voor dierproeven jaarlijks bijna 5,5 miljoen euro in langlopende subsidies. Ook draagt LNV ca. 1.3 miljoen euro bij aan het vergunningstelsel dierproeven en ca. 1 miljoen euro aan het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid (NCad).
- Het TPI procesbudget is voor 2023 € 500.000,- en vergelijkbaar met de begroting van 2022.

Toelichting

- Het huidige beleid dierproeven bestaat uit drie pijlers.
 - o De eerste pijler is het 3V-beleid, ofwel: vervanging, vermindering en verfijning van dierproeven. Dit beleid is noodzakelijk zolang er dierproeven nodig zijn. Ook bevat de wet het 'nee, tenzij'-principe: is er een alternatief beschikbaar, dan is een dierproef niet toegestaan.

- De tweede pijler is het TPI-beleid, ofwel: ontwikkelen en toepassen van proefdiervrije innovaties versnellen, met als missie: beter voorspellen zonder proefdieren. Zowel binnen wetenschappelijk onderzoek als wettelijk vereiste testen.
- De derde pijler onderzoekt mogelijkheden voor het uit-faseren van bepaalde dierproeven.
- In Nederland leeft maatschappelijk en politiek al langer de wens om, zodra dat veilig kan, geen proefdieren meer te gebruiken.
- Toename van het aantal proefdiervrije innovaties en afbouw van het aantal dierproeven zijn geen direct communicerende vaten. Validatie en acceptatie van proefdiervrije innovaties kosten tijd en vertrouwen, en het duurt dan ook even voordat ze dierproeven overbodig maken.
- Afschaffen of verbieden kan niet zomaar. Er moeten diervrije alternatieven zijn om een zelfde niveau van veiligheid van producten en geneesmiddelen te behouden (o.a. vastgelegd in EU wet- en regelgeving).
- Ook wetenschappelijk onderzoek kan niet ineens zonder dierproeven. Hoewel er steeds meer kennis via diervrije methoden wordt verkregen, leveren deze methoden nog niet altijd de benodigde antwoorden, vaak vanwege technologische beperkingen.
- Veel kennis over ziekte en gezondheid bij de mens wordt daarom nog via dierproeven opgedaan. Hoewel ook daar met de nodige beperkingen, doordat het vertalen van resultaten uit de dierproef naar de mens lang niet altijd de juiste informatie geeft.
- Het partnerprogramma TPI is gestart vanuit de gedachte dat versnellen van innovatie zorgt voor in-faseren van diervrije alternatieven, waardoor op termijn uit-faseren van dierproeven mogelijk wordt, en het gebruik van dierproeven afneemt.
- Dat klinkt eenvoudig, maar dat is het niet. Een transitie is complex en kost tijd, doordat o.a. technologische ontwikkelingen tijd nodig hebben. Bovendien heeft Nederland te maken met Europese en internationale wet- en regelgeving omtrent veiligheid van producten en geneesmiddelen.
- Er is wel degelijk verandering gaande. Het Europees Parlement heeft in september 2021 een resolutie aangenomen waarin het de Europese Commissie oproept om de transitie naar innovatie zonder gebruik van dieren in wetenschappelijk onderzoek, voor regulatoire testen en in het onderwijs te versnellen. Belangrijke voorwaarde daarbij is dat het niveau van bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu niet verlaagd wordt. De reactie van de Europese Commissie (februari 2022) verwijst vooral naar de acties die de EU op het terrein van vervanging, vermindering en verfijning (3V-beleid) al doet.
- Op 30 januari jl. is een brief aan de kamer gestuurd waarin ingegaan wordt op de invulling van de moties die naar aanleiding van het laatste commissiedebat zijn aangenomen.